

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Fahrettin Koca** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Kemal BÜLBÜL

Antalya Milletvekili

Diyarbakır'da ve çevre il ve ilçelerde “Mıtrıp”, “Kareçi” ya da “Cingan” olarak adlandırılan ülkemizde sayıları tam olarak tespit edilemeyen Domlar, yaklaşık 50 yıl önce Diyarbakır'a gelerek hazine malı olan Bağlar İlçesi Yeniköy mahallesi civarına kendi imkânları ile yaptıkları evlerde oturmaktadırlar. Tam tarihi henüz bilinmemekle beraber Hindistan'dan diğer coğrafyalara yayıldıkları görüşü yaygın olarak kabul edilen Domlar, daha fazla dağılmamak ve birliktelik oluşturmak için kurdukları bir dernek ile sorun ve sıkıntılarını duyurmaya çalışmaktadır. Diyarbakır Dom Derneği Başkanı Mehmet Demir, Domların, tarihi, yaşam tarzları, meslekleri ve yaşadıkları sorunları şöyle tanımlamaktadır:

“Bizimkiler Hindistan ve Mısır üzerinden Diyarbakır'a geldiğinde yokluk ve savaş zamanıymış. Önceleri buralarda kabul görmüyorduk. Domlar burada yaşamının koşulları olmadığından Türkiye geneline dağılıyorlar. Burada kalanlar barınma sorunları çözülemediği için göçebe olarak köy köy, aşiret aşiret dolaşıyor, ihtiyaçlarını bu şekilde temin ediyormuş. Buğday zamanı, kış erzağı için ürün topluyor, peynir zamanı aşiretler içinde dolaşıyor, koyun sürüsü olanların verdiklerini peynir ve yağ topluyormuş. Haftada en az bir iki düğünde davul zurna çalarak çoluk çocuğumuzun rızkını karşılıyormuşuz.

12 Eylül 1980'de köylere ziyaretler yasaklandığı için hayat zorlaşmaya başladı. Köylere gidemiyorduk. Şehirlerde de barınacak yerlerimiz yoktu. Şehre yakın yerlere çadırlar kurarak

kışı çadırlarda geçiriyorduk. En sonunda burada hazine arazisi üzerinde bir ev yapmak zorunda kaldık. Daha sonraları diğer Domlar da barınacakları gecekondular yaptılar. Diyarbakır şehir ve ilçelerine yerleştik.

Geçimimizi düğünlerde davul zurna çalarak yapıyorduk. Şimdi sokağa çıkan çalgıcılardan dolayı bunu da yapamıyoruz. Gençlerin temel problemi işsizlik. Maddi olanaksızlıklar yüzünden çocuklarımız eğitim hizmetlerine erişememektedir. İş-Kur aracılığıyla bulduğumuz işler de kısa süreli oluyor. Bunun dışında Dom olmamız dolayısıyla devlet kurumlarından iş ve istihdam ile ilgili herhangi bir destek alamıyoruz.

Diyarbakır'ın il ve ilçelerinde kendilerini Dom olarak görenlerin toplam nüfusu 50.000 civarındadır. Çevre il ve ilçelerinde yaşayanlarla bu sayı 100.000'e ulaşmaktadır. "Çingene" olarak adlandırılıp ayrımcılığa uğramaktayız. Kamunun sunduğu sosyal yardım ağı dışında yer almaktayız.

Çapa zamanı, pamuk zamanı, fındık zamanı mevsimlik işçi olarak çalışıyorduk. Ama şimdi corona sürecinden sonra bu işleri de bulamıyoruz.

Konut ve barınma sorunumuzun çözümü amacıyla toplu konut konusunda destek talebimize ilgili kurumlar verdikleri sözlere rağmen kayıtsız kalmaktadır."

Bu bağlamda;

- 1- Yerleşik hayata geçme konusunda sorunlar yaşayan ve uğradıkları ayrımcılıklar yüzünden dezavantajlı gruplardan biri olan Domların sağlık hizmetlerine erişimi konusunda yaşadığı sorunların çözümü ile ilgili olarak Bakanlığınız ne tür bir eylem planı öngörmektedir?